

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Навчально-науковий інститут мистецтв

Кафедра виконавського мистецтва

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Фах (фах та концертно-камерний спів)

Освітня програма **Музичне мистецтво**

Спеціальність **025 Музичне мистецтво**

Галузь знань **02** Культура і мистецтво

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 11 від «28» серпня 2019 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Фах (фах та концертно-камерний спів)
Викладач (-і)	Вишнеvsька С. В., Стасько Г. Є., Михайлюк Х. О., Пірус В. С., Стефанюк М. П., Велка О. П., Рось З. П., Попелюк М. В., Конвалюк У. В., Шевченко Н. С.
Контактний телефон викладача	095 230 69 97
E-mail викладача	vyshnevskas@ukr.net
Формат дисципліни	індивідуальні заняття
Обсяг дисципліни	900 год., 30 кредитів ECTS
Посилання на сайт дистанційного навчання	Не передбачено дистанційного навчання
Консультації	Згідно розкладу індивідуальних занять
2. Анотація до курсу	
<p>Дана дисципліна належить до циклу професійної та практичної підготовки майбутніх спеціалістів і складає основу навчального процесу. Вона розрахована на весь період навчання за даною спеціальністю. Підготовка вокалістів спрямована на формування відповідного рівня вокальної техніки, яка б дозволила спеціалістам працювати у професійних музичних закладах філармонійно-театрального спрямування, а також, проводити навчальну роботу з різновіковими категоріями дітей та дорослих в спеціалізованих школах, студіях. Вокально-технічна підготовка передбачає: формування академічної та естрадної манери голосоутворення; розвиток повного діапазону голосу виконавців (2,5 – 3 октави) зі збереженням індивідуальних тембральних фарб голосу та однорегістровим голосоведенням (вирівнюванням регістрових переходів) з дотриманням орфоепічних норм як української, так і іноземних мов, чіткою і виразною дикцією; артистизм і сценічність втілення художнього образу та творчого задуму композитора. До переліку вокальних творів, які опрацьовуються у вокальних класах посеместрово (6-8 творів різного характеру і складності) належать: класичні твори (старовинні арії, класичні арії, солоспіви, обробки народних пісень композиторів-класиків в супроводі фортепіано); твори сучасних композиторів (пісні, романси, обробки народних пісень в супроводі ф-но /фонограми); народні та сучасні пісні в оригінальних аранжуваннях тощо. Контроль за виконанням програмових вимог здійснюється викладачами кафедри (модульні задачі, академічні концерти, заліки та іспити в концертному виконанні). Критеріями оцінювання якості набутих знань і умінь студентами служать, насамперед, чистота інтонування, темброва однорідність, технічні навички – дихання, дикційна виразність, фразування, складність репертуару та художнє відтворення образу.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Підготовка високопрофесійних фахівців, які володіють навичками концертно-виконавської, музикознавчої, дослідницької, педагогічної діяльності у сфері музичного мистецтва; здатні створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності, аргументовані знанням музичних стилів різних епох та володінням вокальними техніками, прийомами та виконавськими методиками; здатні оперативно застосовувати знання, вміння та навички у педагогічній роботі в процесі формування естетичних поглядів та художніх смаків. Підготовка фахівців мистецької галузі, які володіють художньою музично-виконавською майстерністю, необхідною для самостійної професійної діяльності в якості солістів (артистів) хорів, вокальних ансамблів, вчителів (викладачів) сольного співу музичних шкіл, шкіл мистецтв, музичних коледжів (училищ) та коледжів культури і мистецтв.</p> <p>У результаті вивчення дисципліни студенти повинні:</p>	

✓ **Знати:**

- особливості вокально-практичної роботи в різновікові періоди;
- особливості роботи нервово-м'язової системи організму співаючого;
- акустичні якості звучання головного і грудного регістрів голосу та можливості їх згладжування;
- особливості роботи резонаційної системи в головній («маска», череп) та грудній (груди, ребра) ділянці людського організму;
- специфіку використання в співі т.зв. «імпедансування» (мікстування);
- вокальну орфоєпію та методи подолання недоліків співу і вад мовлення;
- педагогічні засади формування вокальних навичок;
- стилеві особливості виконання творів композиторів різних епох, національних шкіл і художніх течій;
- засоби художнього втілення композиторського задуму;
- методику поетапного вивчення твору.

✓ **Вміти:**

- самостійно опрацьовувати вокальні вправи, проводити «розспівку» голосу;
- володіти стійкою інтонацією на опорі звука (у високій позиції співу);
- володіти методами самоаналізу і самовдосконалення роботи;
- мати добре розвинений вокально-музичний слух та ідеомоторні відчуття;
- опрацьовувати техніку високих нот повного діапазону голосу;
- брати участь в концертних виступах (в межах закладу і поза ним);
- виконувати вокальні твори різних епох та стилів, українських та зарубіжних композиторів.
- застосовувати на практиці різноманітні техніки та прийоми сольного вокального виконавства;
- реалізувати навички сольного та ансамблевого вокального виконавства;
- читати з листа;
- вміти застосовувати набуті творчо-виконавські навички у педагогічній діяльності.

4. Результати навчання (компетентності)

- Здатність розуміти базові теоретичні та практичні закономірності музичного мистецтва, усвідомлювати його художньо-естетичну природу.
- Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між усіма елементами теоретичних та практичних знань музичного мистецтва.
- Здатність володіти знанням базової музикознавчої, музично-педагогічної, методичної літератури та нотного репертуару.
- Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва
- Здатність володіти знанням базової музикознавчої, музично-педагогічної, методичної літератури та нотного репертуару.
- Здатність здійснювати виконавську діяльність на базі професійних знань та навичок сольного співу, роботи в ансамблі, репетиційної роботи та концертних виступів.
- Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності, аргументовані знанням музичних стилів різних епох та володінням техніками, прийомами та виконавськими методиками.
- Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності та спроможність до її вдосконалення через застосування відповідних практичних і

репетиційних методик.					
• Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу у виконавській та педагогічній діяльності.					
• Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій, історичних та культурологічних процесів розвитку музичного мистецтва у виконавській та педагогічній діяльності.					
• Здатність оперувати професійною термінологією в сфері фахової діяльності вчителя (викладача) сольного співу.					
• Здатність оперативно застосовувати знання, вміння та навички у педагогічній роботі в процесі формування естетичних поглядів та художніх смаків.					
• Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків для забезпечення освітнього процесу в початкових та середніх музичних навчальних закладах.					
• Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології в процесі виконавської та педагогічної діяльності.					
• Здатність сприймати новітні концепції в сфері музичного виконавства, музикознавства, методології, музичної педагогіки та свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями.					
5. Організація навчання курсу					
Обсяг курсу					
Вид заняття			Загальна кількість годин - 900		
індивідуальні заняття			312		
самостійна робота			588		
Ознаки курсу					
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий		
I - VIII	Музичне мистецтво	I – IV роки навчання	Нормативний		
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год.	Вага оцінки	Термін виконання
Курс I. Модуль 1.					
Змістовий модуль 1. Основи співацької культури.					
Тема 1. Предмет «Сольний спів» і його завдання на сучасному етапі розвитку національної культури. Будова голосотвірної системи, функції.	Індивід. заняття	1; 5; 16; 27; 28	7 год. інд. зан., 15 год. сам. роб.	Згідно системи оцінюван ня курсу	згідно робочої програми навчальної дисципліни
Тема 2. Співоча постава як	Індивід. заняття	1; 5; 16; 27; 28	8 год. інд. зан., 15 год. сам. роб.	Згідно системи оцінюван ня	згідно робочої програми

необхідна умова якісного співу. Вибір навчального репертуару, його вивчення.				курсу	навчальної дисципліни
Змістовий модуль 2. Комплексна діяльність голосотвірної системи. Формування вокальних навичок.					
Тема 3. Режим співаючого. Початковий етап розвитку співацьких навичок. Подолання недоліків співу.	Індивід. заняття	1; 5; 16; 27; 28	7 год. інд. зан., 15 год. сам. роб.	Згідно системи оцінювання курсу	згідно робочої програми навчальної дисципліни
Тема 4. Формування комплексу вправ і вокального репертуару, подолання недоліків. Підготовка до здачі програми (залік).	Індивід. заняття	1; 5; 16; 27; 28	8 год. інд. зан., 15 год. сам. роб.	Згідно системи оцінювання курсу	згідно робочої програми навчальної дисципліни
Модуль 2.					
Змістовий модуль 1. Атака звуку і формування плавного голосоведення та резонування.					
Тема 5. Усвідомлення функцій голосового апарата в структурі плавного співу. Види атаки звука, робота резонаторної системи	Індивід. заняття	1; 5; 16; 27; 28	7 год. інд. зан., 15 год. сам. роб.	Згідно системи оцінювання курсу	згідно робочої програми навчальної дисципліни
Тема 6. Формування аналітичного мислення і керівництва	Індивід. заняття	1; 5; 16; 27; 28	8 год. інд. зан., 15 год. сам. роб.	Згідно системи оцінювання курсу	згідно робочої програми навчальної дисципліни

голосотвірною системою в комплексній роботі дихання, резонування, атаки звука.					
Змістовий модуль 2. Опора звука та стабілізація гортані у процесі співу.					
Тема 7. Поняття опори дихання в творах. Робота над збалансованим диханням, плавним голосоведенням та виразністю виконання в творах.	Індивід. заняття	1; 5; 16; 27; 28	7 год. інд. зан., 15 год. сам. роб.	Згідно системи оцінювання курсу	згідно робочої програми навчальної дисципліни
Тема 8. Формування навичок стабілізації гортані та опори дихання в роботі над репертуаром.	Індивід. заняття	1; 5; 16; 27; 28	8 год. інд. зан., 15 год. сам. роб.	Згідно системи оцінювання курсу	згідно робочої програми навчальної дисципліни
Сценічне виконання творів.	Академконцерт, залік/іспит		2 год	Згідно системи оцінювання курсу	згідно робочої програми навчальної дисципліни
Курс II. Модуль 1.					
Змістовий модуль 1. Практика формування дихання, опори дихання і резонаційної системи голосу					
Тема 1. Формування стійких навичок вокального дихання, опори дихання в однорегістровій структурі голосоведення	Індивід. заняття	1; 2; 3; 5; 7; 16; 27; 28	7 год. інд. зан., 15 год. сам. роб.	Згідно системи оцінювання курсу	згідно робочої програми навчальної дисципліни
Тема 2. Практичний сенс роботи резонаційної зони голосу людини та усвідомлення якісних показників голосотворення	Індивід. заняття	1; 2; 3; 5; 7; 16; 27; 28	8 год. інд. зан., 15 год. сам. роб.	Згідно системи оцінювання курсу	згідно робочої програми навчальної дисципліни
Змістовий модуль 2.					
Фонетична робота над акустикою голосу.					
Тема 3.	Індивід. заняття	1; 2; 3; 5;	7 год.	Згідно	згідно

Акустичні показники голосу людини (дзвінкість, яскравість, «близькість») та їх зв'язок з мовленнєвою виразністю в співі		7; 16; 27; 28	інд. зан., 15 год. сам. роб.	системи оцінювання курсу	робочої програми навчальної дисципліни
Тема 4. Значення т.зв. примарної зони у формуванні якісного робочого діапазону голосу виконавця»; Підготовка до здачі програми (залік).	Індивід. заняття	1; 2; 3; 5; 7; 16; 27; 28	8 год. інд. зан., 15 год. сам. роб.	Згідно системи оцінювання курсу	згідно робочої програми навчальної дисципліни
Модуль 2.					
Змістовий модуль 1. Розподіл голосів і різновиди вокалізації.					
Тема 5. Класифікація голосів і їх індивідуальні характеристики (природні показники) в практичній роботі виховання голосу	Індивід. заняття	1; 2; 3; 5; 7; 16; 27; 28	7 год. інд. зан., 15 год. сам. роб.	Згідно системи оцінювання курсу	згідно робочої програми навчальної дисципліни
Тема 6. Різновиди вокалізації в практичній діяльності співака	Індивід. заняття	1; 2; 3; 5; 7; 16; 27; 28	8 год. інд. зан., 15 год. сам. роб.	Згідно системи оцінювання курсу	згідно робочої програми навчальної дисципліни
Змістовий модуль 2. Тембральні характеристики голосу та їх практичний сенс у вихованні співацької техніки.					
Тема 7. Теорії голосоведення в практичному вихованні співацької техніки (міоеластична, нейрохронаксічна, резонансна)	Індивід. заняття	1; 2; 3; 5; 7; 16; 27; 28	7 год. інд. зан., 15 год. сам. роб.	Згідно системи оцінювання курсу	згідно робочої програми навчальної дисципліни
Тема 8. Тембр голосу як індивідуальна ознака якості у виконавській	Індивід. заняття	1; 2; 3; 5; 7; 16; 27; 28	8 год. інд. зан., 15 год. сам. роб.	Згідно системи оцінювання курсу	згідно робочої програми навчальної дисципліни

діяльності співака»;					
Сценічне виконання творів.	Академконцерт, залік/іспит		2 год.	Згідно системи оцінювання курсу	згідно робочої програми навчальної дисципліни
Курс III. Модуль 1					
Змістовий модуль 1. Практика нейтралізації голосних у співі і якісні параметри вібрато.					
Тема 1. Практичні навички «нейтралізації» голосних фонем у співі в процесі роботи над вправами і навчальним репертуаром.	Індивід. заняття	1; 2; 3; 5; 7; 16; 19; 21; 24; 27; 28; 30; 32; 37	15 год. інд. зан., 21 год. сам. роб	Згідно системи оцінювання курсу	згідно робочої програми навчальної дисципліни
Тема 2. Вібрато в співі та його якісні параметри у навчальній практиці»; Робота над вокальним репертуаром.	Індивід. заняття	1; 2; 3; 5; 7; 16; 19; 21; 24; 27; 28; 30; 32; 37	15 год. інд. зан., 22 год. сам. роб	Згідно системи оцінювання курсу	згідно робочої програми навчальної дисципліни
Змістовий модуль 2.					
Імпедансування голосу та висока позиція звучання.					
Тема 3. «Імпедансування» голосу як практичний сенс формування високої позиції звучання голосу. Робота над творами і репертуаром	Індивід. заняття	1; 2; 3; 5; 7; 16; 19; 21; 24; 27; 28; 30; 32; 37	15 год. інд. зан., 21 год. сам. роб	Згідно системи оцінювання курсу	згідно робочої програми навчальної дисципліни
Тема 4. Формування опори звука, робота над вправами та репертуаром»; Підготовка до здачі програми (залік).	Індивід. заняття	1; 2; 3; 5; 7; 16; 19; 21; 24; 27; 28; 30; 32; 37	15 год. інд. зан., 22 год. сам. роб	Згідно системи оцінювання курсу	згідно робочої програми навчальної дисципліни
Модуль 2.					
Змістовий модуль 1. Ідеомоторний слух співака та слуховий контроль у співі.					
Тема 5.	Індивід. заняття	1; 2; 3; 5;	10 год.	Згідно	згідно

Розвиток вокально-слухових асоціацій в процесі роботи надтехнікою співу.		7; 16; 19; 21; 24; 27; 28; 30; 32; 37	інд. зан., 22 год. сам. роб	системи оцінювання курсу	робочої програми навчальної дисципліни
Тема 6. Формування локалізованого сприйняття слухових уявлень в процесі роботи над вправами і творами.	Індивід. заняття	1; 2; 3; 5; 7; 16; 19; 21; 24; 27; 28; 30; 32; 37	10 год. інд. зан., 22 год. сам. роб	Згідно системи оцінювання курсу	згідно робочої програми навчальної дисципліни
Змістовий модуль 2. Практика подолання недоліків співу і вад мовлення.					
Тема 7. Органічні і функціональні недоліки співу та їх подолання в процесі роботи над вокальним репертуаром	Індивід. заняття	1; 2; 3; 5; 7; 16; 19; 21; 24; 27; 28; 30; 32; 37	10 год. інд. зан., 22 год. сам. роб	Згідно системи оцінювання курсу	згідно робочої програми навчальної дисципліни
Тема 8. Практика подолання вад мовлення і розвиток виразної дикції у співі. Підготовка концертної програми до іспиту.	Індивід. заняття	1; 2; 3; 5; 7; 16; 19; 21; 24; 27; 28; 30; 32; 37	10 год. інд. зан., 22 год. сам. роб	Згідно системи оцінювання курсу	згідно робочої програми навчальної дисципліни
Сценічне виконання творів.	Академконцерт, залік/іспит		2 год.	Згідно системи оцінювання курсу	згідно робочої програми навчальної дисципліни
Курс IV. Модуль 1					
Змістовий модуль 1. Особливості вокальної орфоепії в процесі роботи над дикцією.					
Тема 1. Нормативні правила вимови голосних і приголосних фонем в співацькій практиці	Індивід. заняття	1; 2; 3; 5; 7; 8; 16; 18; 19; 21; 24; 27; 28; 30; 32; 37	10 год. інд. зан., 22 год. сам. роб	Згідно системи оцінювання курсу	згідно робочої програми навчальної дисципліни
Тема 2. Вокальна орфоепія і дикційна виразність в співацькій діяльності в	Індивід. заняття	1; 2; 3; 5; 7; 8; 16; 18; 19; 21; 24; 27; 28; 30; 32;	11 год. інд. зан., 22 год. сам. роб	Згідно системи оцінювання курсу	згідно робочої програми навчальної дисципліни

процесі роботи над рухливістю голосу в творах.		37			
Змістовий модуль 2.					
Засоби виразності і розвитку динамічного діапазону голосу.					
Тема 3. Кантилена як основа якості виконання, мірило співацької техніки і головний індикатор засобів виразності у творах	Індивід. заняття	1; 2; 3; 5; 7; 8; 16; 18; 19; 21; 24; 27; 28; 30; 32; 37	10 год. інд. зан., 22 год. сам. роб	Згідно системи оцінювання курсу	згідно робочої програми навчальної дисципліни
Тема 4. Практика використання різноманітних засобів виразності в творах. Підготовка до здачі програми (залік).	Індивід. заняття	1; 2; 3; 5; 7; 8; 16; 18; 19; 21; 24; 27; 28; 30; 32; 37	11 год. інд. зан., 22 год. сам. роб	Згідно системи оцінювання курсу	згідно робочої програми навчальної дисципліни
Модуль 2.					
Змістовий модуль 1. Вокальні навички як педагогічний процес формування техніки співу.					
Тема 5. Педагогічний сенс вокальних навичок та значення їх «автоматизації» в процесі відпрацьовування технічних прийомів співу	Індивід. заняття	1; 2; 3; 5; 7; 8; 16; 18; 19; 21; 24; 27; 28; 30; 32; 37	10 год. інд. зан., 22 год. сам. роб	Згідно системи оцінювання курсу	згідно робочої програми навчальної дисципліни
Тема 6. Удосконалення техніки співу в процесі роботи над виразністю виконання і художнім образом у творах .	Індивід. заняття	1; 2; 3; 5; 7; 8; 16; 18; 19; 21; 24; 27; 28; 30; 32; 37	11 год. інд. зан., 22 год. сам. роб	Згідно системи оцінювання курсу	згідно робочої програми навчальної дисципліни
Змістовий модуль 2. Самоконтроль в співі та самостійна робота з голосом					
Тема 7. Керівництво вокальною технікою самостійній роботі над вокальним репертуаром	Індивід. заняття	1; 2; 3; 5; 7; 8; 16; 18; 19; 21; 24; 27; 28; 30; 32; 37	10 год. інд. зан., 22 год. сам. роб	Згідно системи оцінювання курсу	згідно робочої програми навчальної дисципліни
Тема 8.	Індивід. заняття	1; 2; 3; 5;	11 год.	Згідно	згідно

Підготовка концертної програми до бакалаврського іспиту. Художній образ, фразування, виразність, темпоритм, динаміка.		7; 8; 16; 18; 19; 21; 24; 27; 28; 30; 32; 37	інд. зан., 22 год. сам. роб	системи оцінювання курсу	робочої програми навчальної дисципліни
Сценічне виконання творів.	іспит		2 год.	Згідно системи оцінювання курсу	згідно робочої програми навчальної дисципліни

Річний план-мінімум

I курс

1. Вокалізи на різні види техніки (Абт, Конконе, Зейдлер, Вілінська тощо) (3-4)
2. Старовинна арія (проста 3 ч. форма) (2)
3. Романс (укр., рос., західноєвроп. композ) (2)
4. Укр. нар. пісня в обробці (4)

II курс

1. Вокалізи на різні види техніки (4)
2. Старовинна арія (2)
3. Арія укр., рос., західноєвроп. композ XIX-XXст. (1-2)
4. Романс (укр., рос., західноєвроп. композ) (2)
5. Укр. нар. пісня в обробці (4)

III курс

1. Старовинна арія (2)
2. Арія укр., рос., західноєвроп. композ XIX-XXст. (2)
3. Романс (рос., західноєвроп. композ) (2)
4. Солоспіви українського композитора (3-4)
5. Укр. нар. пісня в обробці (4)
(спеціалізація естрадний спів)
1. Старовинна арія, класичний романс (2) супровід ф-но
2. Джазовий стандарт (2) фонограма
3. Естрадний твір українського композитора (2)
4. Естрадний твір західноєвропейського (американського, тощо) композ. (2) ф-ма
5. Укр. нар. пісня в обробці (2) супровід ф-но
6. Укр. нар. пісня а capella (2)

IV курс

1. Старовинна арія з речитативом (2)
2. Арія українського композитора (2)
3. Арія західноєвропейського композитора (розгорнута арія, сцена) (3)
4. Романс (рос., західноєвроп. композ) (2)
5. Солоспіви українського композитора (2)
6. Вокальний цикл (повний або частина)
7. Укр. нар. пісня в обробці (2)

(спеціалізація естрадний спів)

1. Старовинна арія, класичний романс (2) супровід ф-но
2. Джазовий стандарт (2) фонограма
3. Естрадний твір українського композитора (2)
4. Естрадний твір західноєвропейського (американського, тощо) композ. (2) ф-ма
5. Укр. нар. пісня в обробці (2) супровід ф-но
6. Укр. нар. пісня а capella (2)
7. Номер з мюзиклу (цикл автоських естрадних творів)

Рекомендований репертуарний список:

Вокалізи:

1. Абт Ф. Вокалізи для баритона и баса. - М.: Музыка, 1985.
2. Абт Ф. Избранные упражнения. — М.: Музыка, 1985.
3. Вілінська І. Вокалізи для низького голосу. —К. 1962.
4. Вілінська І. Вокалізи для високого голосу. —К.: Мистецтво, 1969.
5. Вілінська І. Вокалізи для середнього голосу. —К.: Музична Україна, 1989.
6. Вілінська І. Вокалізи для співака-початківця. —К. 1971.
7. Воронім О., Вороніна Р. 30 вокалізів на основі народних пісень. -К.: Музична Україна, 1991.
8. Гарсія М. Школа співу. —М.: Музгіз, 1956.
9. Глінка М. Вправи для вдосконалення голосу, методичні пояснення до них та вокалізи-сольфеджіо. —М.: Музгіз, 1951.
10. Далецький О. Вокалізи. —М. 1973.
11. Егорычева М. Упражнения для развития вокальной техники. —К., 1980.
12. Завалишина М. Вокалізи.. —К., 1984.
13. Заринь В. Вокалізи. —М., 1962.
14. Зейдлер Г. Искусство пения для сопрано или тенора. - М.: Гос.муз. издательство, 1957.
15. Конконе Дж. Сорок упражнених. —М., 1962.
16. Лютген В. Ежедневные упражнения: 20 маленьких вокалізов. —М.: Музыка, 1964.
17. Маркезі М. Вокалізи —К., 1980.
18. Павлюченко С. Вокалізи для середнього і низького голосів. - К.: Музична Україна, 1979.
19. Тамшина В. И. Вокалізи для сопрано. - М.: Музыка, 1973.
20. Vokalsen Rapofka. Edition Peters Op.85 Heft I (Arlberg)

Арії (сопрано):

1. Гендель Г.-Ф. «Dignare», «Laschiachiopianga».
2. Глюк К.-В. «Omiodolce».
3. Джордано І. «Caromioben».
4. Каччіні Д. «Amarilis».
5. Перголезі Д.-Б. «Se tu niami».
6. Даргомижський О. Аріозо Наташі з опери «Русалка».
7. Моцарт В.-А. Арія Барбаріні з опери «Весілля Фігаро», Арія Керубіно з опери «Весілля Фігаро», Арія Сюзанни з опери «Весілля Фігаро».
8. Рубінштейн А. Романс Тамари з опери «Демон».
9. Римський-Корсаков М. Аріозо Снігуроньки з опери «Снігуронька».
10. Бортнянський Д. Арія Ельвіри з опери «Сокіл» («В моему серці...»)
11. Лисенко М. Пісня Наталки з опери «Наталка-Полтавка» («Віють вітри...»)

12. Лисенко М. Арія Венери з опери «Енеїда»
13. Вериківський М. Арія Панночки з опери «Вій» («Ой чи давно те було...»)
14. Аркас М. Арія Катерини з опери Катерина
15. Данькевич К. Арія Галі з опери «Назар Стодоля»

(меццо-сопрано):

1. Глюк К. -В. Арія Орфея з опери «Орфей і Еврідіка».
2. Гендель Г.-Ф. «OSpictato», «Lasciachioriangа».
3. Глинка М. Пісня Вані з опери «Іван Сусанін».
4. Гуно Ш. Романс Зібеля з опери «Фауст».
5. Даргомижський О. ПершапісняЛауризоопери«Кам'янийгість».
6. Моцарт В.-А. Арія Керубіно з опери «Весілля Фігаро».
7. Мусоргський М. Пісня Марфи з опери «Хованщина».
8. Бортнянський Д. Арія Жанетти з опери «Сокіл» («О, юнаки, беріть квітки...»)
9. Лисенко М. Арія Насті з опери «Тарас Бульба»
10. Гулак-Артемівський С. Романс Оксани з опери «Запорожець за Дунаєм»
11. Данькевич К. Арія Варвари з опери «Богдан Хмельницький»
12. Вериківський М. Арія Насті з опери Наймичка» («Ой виростеш, сину...»)

(тенор):

1. Гендель Г.-Ф. Арія Фариса «Amen, Alleluja».
2. Джордано У. «Сагомібен».
3. Чайковський П. Аріозо Ленського з опери «Євгеній Онегін».
4. Лисенко М. Пісня Петраз опери «Наталка-Полтавка» («Сонце низенько...»)
5. Бортнянський Д. Арія Федеріго з опери «Сокіл» («Прощай, прощай...»)
6. Гулак-Артемівський С. Молитва Андрія з опери «Запорожець за Дунаєм» («Владико неба і землі...»)
7. Аркас М. Речитатив і арія Андрія з опери «Катерина»
8. Данькевич К. Арія Назара з опери «Назар Стодоля»
9. Мейтус Ю. Арія Миколи з опери «Украдене щастя»
10. Данькевич К. Речитатив і арія Богуна з опери «Богдан Хмельницький»

(баритон, бас):

1. Вагнер Р. Пісня Вольфрама з опери «Тангейзер» («Взор мой смутен»).
2. Гендель Г.-Ф. Арія Ксеркса з опери «Ксеркс».
3. Доницетті Г. Каватина Альфонсо з III-ї дії опери «Фаворитка».
4. Моцарт В.-А. Арія Фігаро з опери «Весілля Фігаро» («Мальчик резвый...»).
5. Лисенко М. Трипісні Миколи з опери «Наталка-Полтавка», Пісня Виборного з опери «Наталка-Полтавка», Пісня Писаря з опери «Утоплена».
6. Гулак-Артемівський С. Каватина Султана з опери «Запорожець за Дунаєм», Пісня Карася з опери «Запорожець за Дунаєм».
7. Римський-Корсаков М. Аріозо Мізгіря з опери «Снігуронька».
8. Бортнянський Д. Арія Педрільо з опери «Сокіл» («В дорогу поспішаймо...»)
9. Гулак-Артемівський С. Каватина Султана з опери «Запорожець за Дунаєм»
10. Лисенко М. Речитатив та арія Остапа з опери «Тарас Бульба» («Хто вбив його...»)
11. Мейтус Ю. Аріозо Михайла Гурмана з опери «Украдене щастя» («Я чесний був...»)
12. Кирейко В. Арія Перелесника з опери «Лісова пісня»
13. Данькевич К. Монолог Богдана з опери «Богдан Хмельницький» («Небо беззоряне...»)
14. Данькевич К. Балада Гната з опери «Назар Стодоля» («Наш отаман Гамалія...»)

15. Вахнянин А. Балада Максима з опери «Купало» («В Криму жив-був один паша...»)
16. Лисенко М. Пісня Тараса з опери «Тарас Бульба» («Гей літа орел...»)
17. Бортнянський Д. Пісенька Герцога з опери «Сокіл»
18. Гулак-Артемівський С. Каватина Карася з опери «Запорожець за Дунаєм»
19. Данькевич К. Оповідання Кривоноса з опери «Богдан Хмельницький» («Тяжко, друзі...»), Речитатив та арія Кривоноса «Не розповів нічого...»
20. Скорик М. Казка Мойсея з опери «Мойсей» («Як зійшлися колись дерева...»)
21. Майборода Г. Монолог діда Івана з опери «Тарас Шевченко» («Ой нема на нашій Україні...»)

Класичні романси:

1. «Солов'їний романс». А. Кос-Анатольський
2. «Ти як квітка», «Не співайте мені». С. Людкевич
3. «Молитва за Україну». М. Лисенко
4. «Вечірня пісня». К. Стеценко
5. «Запливай же, роженько весела». О. Андрієвська
6. «В лесу». Муз. З. Грига. Сл. Г. Андерсена
7. «Портрет». Муз. А. Спиро. Сл. М. Лермонтова
8. «Не ветер веял с высоты...». Муз. Н. Римского-Корсакова. Сл. А. К. Толстого.
9. «Старая мать». Муз. З. Грига. Сл. Н. Слонова
10. «Нищая». Муз. А. Алябьева. Сл. Д. Ленского (из П.-Ж Беранже)
11. «О, позабудь былые увлечения». Муз. и сл. Т. Котляревской
12. «Расцвели хризантемы опять» Сл. и муз. Л. Дризо
13. «Но я вас все-таки люблю». Муз. Б.Кейля. Сл. А. Сурина
14. «Две розы». Муз. С. Покрасса. Сл. А. Д'Актиля
15. «Зоре моя вечірняя». Муз. Я. Степового. Сл. Т. Шевченка
16. «Гуде вітер вельми в полі». Муз. М. Глінки. Сл. В. Забіли
17. «Нічого, нічого» сл. народні. Муз. М. Лисенка
18. «Майский день». Муз. Ц. Кюи. Сл. Плещеева.
19. «Коснулась я цветка». Муз. Ц. Кюи. Сл. В. Немировича-Данченко.
20. «Царскосельская статуя». Муз. Ц. Кюи. Сл. А. Пушкина
21. «Желание». Муз. Ц. Кюи. Сл. А. Пушкина.
22. «Деревенский сторож». Муз. А.Гурилева. Сл. Н. Огарева.
23. «Не хочу!». Муз. П. Булахова. Сл. неизв. автора.
24. «Сердце поэта». Муз. Э. Грига. Сл. Андерсена
25. «Горные вершины». Муз. А. Варламова. Сл. М. Лермонтова
26. «Я помню вальса звук прелестный». Муз. и сл. Н. Листова
27. «Ночь светла». Муз. Н. Шишкин. Сл. невід, автора.
28. «Нет, не тебя так пылко я люблю». Муз. Н. Шишкин. Сл. М. Лермонтова.
29. «Белой акации гроздь душистые». В. Баснер
30. «Только раз». Б. Фомин
31. «Я тебе ничего не скажу». Т. Толстой

Українські народні пісні в обробці:

1. «Стоїть гора високая», обр. Ф. Надененко.
2. «Ой я знаю, що гріх маю», обр. Д. Задора.
3. «Чотири воли пасу я», обр. Войта.
4. «Ти до мене не ходи», обр. М. Шульмана.
5. «Спать мені не хочеться», обр. Кауфмана.
6. «Ой не світи, місяченьку», обр. М. Лисенка.
7. «Ой піду я до млина», обр. Б. Лятошинського.

8. «Чи я в лузі не калина», обр. О. Сандлера.
9. «Лугом іду, коня веду», обр. М. Лисенка.
10. «В кінці греблі», обр. П. Бойченка.
11. «Чом, чом не прийшов», обр. О.Чишка.
12. «Дощик», обр. М. Лисенка.
13. «Чи ти милий», обр. М. Лисенка.
14. «Нащо мені чорні брови», обр. Кауфмана.
15. «Така її доля», обр. Н. Ржецької.
16. «Ой ти дівчино», обр. А. Коціпінського.
17. «Де ти, доню, барилася», обр. М. Лисенка.
18. «В кінці греблі шумлять верби», обр. М. Лисенка.
19. «Ой у полі садок», обр. О. Нижанківського.
20. «Ой під гаєм зелененьким», обр. Д. Січинського.
21. «Чи я в лузі», обр. Д. Січинського.
22. «Ой ти місяцю-зоре», обр. Д. Січинського.
23. «Через сад виноград», обр. М. Скорика.
24. «Тихо Дунай воду несе», обр. М. Скорика.

Естрадні пісні українських композиторів:

1. Д. Бакки: «Сизокрилий птах».
2. О. Бурміцький: «Шелестять дощі».
3. В. Верменич: «Чорнобривці», «На калині мене мати колихала».
4. О.Білаш: «Два кольори», «Над Україною», «Полинь», «Полтавська полька», «Журавка», «Пісня про калину», «Стань зорею мені».
5. П. Дворський: «Рідна мова», «Смерекова хата».
6. Л. Дублінський: «Черешневий гай», «Якщо любиш - кохай».
7. В. Егоров: «Свет звезды».
8. О. Злотник: «Маки червоні», «Гай, зелений гай», «Чуєш, мамо», «Батько і мати», «Марево снів».
9. О. Зуєв: «Три дороги», «Якщо поруч ти», «Крила удачі», «П'є журавка воду»
10. В. Івасюк: «Водограй», «Світ без тебе», «Кленовий вогонь», «Я піду в далекі гори», «Запроси мене у сни», «Тільки раз цвіте любов», «Балада про мальви», «Балада про дві скрипки», «Жовтий лист», «Мандрівний музика», «Червона рута», «Пісня буде поміж нас»
11. М. Каландьонюк: «Так тихо пада сніг».
12. Кириліна: «Яблуневі зливи», «Лесная чакона», «Лісова пісня».
13. С. Козак: «Коні вороні».
14. П.Майборода: «Пісня про рушник», «Ми підем, де трави похилі», «Стежина», «Елегія», «Любов моя», «За вікном», «Ромен-цвіт», «Ти – моя вірна любов», «Виростеш ти, сину», «Колискова»
15. О. Матвійчук: «Мій Києве-граде», «О, мамо, я скучив», «Ключі від раю».
16. М. Мозговий: «Край, мій рідний край», «Моя земля», «Зачаровані слова», «Минає день, минає ніч».
17. Б. Монастирський: «Дев'ятий клас», «Два слова».
18. Т. Петриненко: «Пісня про пісню», «Господи, помилуй», «Зорепадом летять роки», «Білий океан».
19. . Поклад: «Чарівна скрипка», «Скрипка грає», «Зелений клен», «Кохана».
20. О. Пономарьов: «Колискова», «Моє кохання сірооке».
21. В. Семенов: «Мій зоряний світ».
22. Г. Татарченко: «Білі нарциси».
23. О. Тіщенко: «І твій останній погляд».
24. Харитонов: «Україна».

25. В. Хурсенко: «Постели рушники, моя мамо», «Кохаю і бажаю» «Ні, я нічого не забув».
26. Шамо: «Три поради», «Пісня про Київ», «Пісня про щастя», «Ідуть дощі», «Нахилились медоцвіти», «Проводжала мати свого сина».
27. Б. Янівський: «Журавочка».
28. І. Білозір: «Перший сніг», «Пшеничне перевесло», «Ніби вчора».
29. С. Лазо: «Ні обіцянок, ні пробачень», «Мрії про тебе».

Естрадні твори зарубіжних композиторів:

1. С. Адамо: «Падає сніг».
2. Б. Бакарак: «Грустные капельки дождя».
3. Дж. Бачелли: «Твоей улыбки тень».
4. Ф. Бернейм: «Мадемуазель співає блюз».
5. Дж. Гершвін: «Колискова», «Любимый мой».
6. Д. Деньо: «Кабаре».
7. В. Дольский: «Господа офицеры».
8. А.-К. Жобим: «Девушка из Ипанемы».
9. С. Кулемин: «Бедная роза».
10. О. Кулик: «Моя єдина», «Одинок», «Я і ти».
11. І. Крутой: «Не надо», «Музыка венчальная», «Отзовись».
12. Дж. Леннон і П. Маккартни: «Мишель».
13. Ф. Лей: «История любви».
14. В. Лоткин: «Не надо, не надо».
15. Е. Мартынов: «Медовый август».
16. М. Минков: «Не отрекаются, любя».
17. С. Муравьев: «Верни мне радость».
18. Н. Носков: «Это здорово».
19. Н. Орбелян: «Сто часов счастья».
20. И. Отиева: «Иди же с миром».
21. С. Павлиашвили: «Музыка для друзей».
22. К. Партер: «Опять жара».
23. Р. Паулс: «Чарли».
24. А. Петров: «Моей душе покоя нет», «О бедном гусаре замолвите слово».
25. В. Резников: «Карточный домик», «Телефонная книжка».
26. А. Розенбаум: «Вальс-бостон».
27. И. Саруханов: «Возвращайся».
28. П. Стер: «Где цветы минувших дней?».
29. Дж. Стайн: «Люди».
30. Д. Тухманов: «Сама любовь», «Не забывай», «Напрасные слова».
31. С. Уадер: «Милая моя».
32. А. Шульгин: «Кап-кап».

Рекомендовані джазові стандарти:

1. «Sweet Georgia Brown» w. & m. Ben Bernie, Maceo Pincard & Kennet Casey.
2. «Poor Butterfly» w. John L. Golden, m. Raymond Hubbell.
3. «Oh, Lady be good» w. Ira Gershwin, m. George Gershwin.
4. «Blue room» w. Lorenz Hart, m. Richard Rodgers.
5. «Bye bye blackbird» w. Mort Dixon, m. Ray Henderson.
6. «Indian summer» w. Al Dubin, m. Victor Herbert.
7. «Avalon» w. Al Jofson & B.G. De Sylva, m. Vincent Rose.
8. «Too Marvelous for words» w. Johnny Mercer, m. Richard A. Whiting.
9. «Lullabye of birdland» m. George Shearing, w. George David Weiss.

10. «Round midnight» w. Bernie Hanighen, w. Coonie Williams & Thelonius Monk.
11. «Days of wine and roses» w. Johnny Mercer, m. Henry Mancini.
12. «September in the rain» w. Al Dubin, m. Harry Warren.
13. «Autumn in New York» w. & m. Vernon Duke.
14. «I cover the waterfront» w. Edward Heyman, m. John Green.
15. «Love for sale» w. & m. Cole Porter.
16. «Namely you» w. Johnny Mercer, m. Gene De Paul.
17. «You go to my head» w. Haven Gillespie, m. J. Fred Coots.
18. «If I love again»(With the laughing face) w. Phil Silver, m. James Van Heusen.
19. «Softly as in a morning» w. Oscar Hammerstein, m. Sigmund Romberg.
20. «Early autumn» w. Johnny Mercer, m. Ralph Burns & Woody Herman.
21. «I know that you know» w. Anne Caldwell, m. Vincent Youmans.
22. «A time for love» w. Paul Francis Webster, m. Johnny Mandel.
23. «All the think you are» m. Jerome Kern, w. Oscar Hammerstein.
24. «A night in Tunisia» w. & m. Dizzy Gillespie & Frank Paparelli.
25. «I'll remember april» w. & m. Done Raye, Gene De Paul & Pat Johnston.
26. «Blussette» w. Normal Gimbel, m. Jean Thielemans.
32. «If I were a bell» w. & m. Frank Loesser.
33. «Mr. Sandman» w. & m. Pat Ballard.
34. «Prisoner of love» w. & m. Leo Robin, Clarence Gaskill & Russ Columbo.
35. «Basin street blues» w. & m. Spenser Williams.
36. «A weaver of dreams» m. Victor Young, w. Jack Elliot.
37. «Out of this world» m. Harold Arlen, w. Johnny Mercer.
38. «I'm glad there is you» w.& m. Paul Madeira & Jimmy Dorsey
39. «I'll wind» (You're blowing` me no good) w. Ted Koehler, m. Harold Arlen.
40. «In a mellow tone» w.& m. Duke Ellington & Milt Gambler.
41. «Do nothing `til you hear from me» w.& m. Duke Ellington & Bob Russell.
42. «Don't get around much anymore» w.& m. Duke Ellington.
43. «I didn't know about you'»w.& m. Duke Ellington.
44. «Just squeeze me» w. & m. Duke Ellington & Lee Gaines.
45. «I got it bad» w. & m. Duke Ellington & Paul Webster.
46. «Night and day» w. & m. Cole Porter.
47. «Embraceable you» w. Ira Gershwin, m. George Gershwin.
48. «I got rhythm» w. Ira Gershwin, m. George Gershwin.
49. «Just on of those things» w. & m. Cole Porter.
50. «How long has this been going on?» w. Ira Gershwin, m. George Gershwin.
51. «Three little words» w. & m. Bert Kalmar & Harry Rubby
52. «You do something to me» w. & m. Cole Porter.
53. «My one and only love» w. & m. Robert Mellin & Guy Wood.
54. «With a song in my heart» w. & m. Lorenz Hart & Richard Rodgers
55. «The man I love» w. Ira Gershwin, m. George Gershwin.
56. «Tea for two» w. & m. Irving Caesar & Vincent Youmans.
57. «I'm a fool to want you» w. & m. Jack Wolf, Joel Herron & Frank Sinatra.
58. «I get a kick out of you» w. & m. Cole Porter.
59. «I'm getting sentimental over you» w. & m. George Bassman.
60. «I don't stand a ghost ot a chance with you» w. & m. Victor Young, Bing Crosby & Ned Washington.
61. «When lights are low» w. & m. Benny Carter & Spence Williams.
62. «Stardust» w. & m. Hoagy Carmichael & Mitchell Parish.
63. «Emily» w. & m. Johnny Mandel & Johnny Mercer.
64. «Serenata» w. & m. Leroy Anderson & Johnny Mercer.
65. «Stars fell on Alabama» w. & m. Frank Perkins.

66. «Mr. Lucky» w. & m. Henry Mancini.
 67. «Easy living» w. & m. Leo Robin & Ralph Rainger.
 68. «Sweet Lorraine» w. & m. Cliff Burwell & Mitchell Parish.
 69. «The night has a thousand eyes» w. & m. Buddy Bernier & Jerry Bainin.
 70. «Too young to go steady» w. & m. Harold Adamson & Jimmy Mc Hugh.

6. Система оцінювання курсу

Навчальний семестр	Контрольний захід (семінар, контрольна робота, технічний залік, академконцерт, огляд тощо)	Теми, що виносяться на контрольний захід	Максимальний бал за контрольний захід
I	Академічний концерт	Вокаліз; Романс (укр. або західноєвроп. композ.); Укр. нар. пісня в обр.	50
I	Семестровий залік	Нескладна старовинна арія; Романс; Укр. нар. пісня в обр.	50
II	Академічний концерт	Вокаліз; Романс (укр. або західноєвроп. композ.); Укр. нар. пісня в обр.	50
II	Іспит	Старовинна арія; Романс укр. композитора; Романс західноєвроп. композ.	50
III	Академічний концерт	Вокаліз; Романс (укр. або західноєвроп. композ.); Укр. нар. пісня в обр.	50
III	Семестровий залік	Арія укр., рос., західноєвроп. композ. XIX-XXст.; Солоспів українського композитора; Романс західноєвроп.	50

		композ.	
IV	Академічний концерт	Вокаліз; Романс (укр. або західноєвроп. композ.); Укр. нар. пісня в обр.	50
IV	Іспит	Старовинна арія або арія укр., рос., західноєвроп. композXIX-XXст.; Солоспів українського композитора; Романс західноєвроп. композ.; Укр.нар пісня в обробці.	50
V	Академічний концерт	Старовинна арія; Романс (укр. або західноєвроп. композ.); Укр. нар. пісня в обр. (естрадний спів) Джазовий стандарт; Естрадний твір українського композитора; Укр. нар. пісня а capella	50
V	Семестровий залік	Арія укр., рос., західноєвроп. композXIX-XXст.; Солоспів українського композитора; Романс західноєвроп. композ. (естрадний спів) Джазовий стандарт; Естрадний твір західноєвропейського композ.; Укр.нар пісня в	50

		обробці	
VI	Академічний концерт	Старовинна арія; Романс (укр. або західноєвроп. композ.); Укр. нар. пісня в обр. (естрадний спів) Джазовий стандарт; Естрадний твір українського композитора; Укр. нар. пісня а capella	50
VI	Іспит	Арія укр., рос., західноєвроп. композ. XIX-XXст.; Солоспів українського композитора; Романс західноєвроп. композ.; Укр. нар. пісня в обробці. (естрадний спів) Джазовий стандарт; Естрадний твір західноєвропейського композ.; Укр. нар. пісня в обробці; Укр. нар. пісня а capella.	50
VII	Семестровий залік	Старовинна арія з речитативом; Арія західноєвропейського композитора; Романс; (естрадний) Укр. нар. пісня в обробці. спів) Класичний романс; Джазовий стандарт;	50

		Естрадний твір українського композитора; Укр.нар пісня в обробці.	
VIII	Іспит	Старовинна арія з речитативом; Арія українського композитора; Романс (рос., західноєвроп. композ); Солоспів укр. композ; Вокальний цикл (повний або частина); Укр.нар пісня в обробці; (естрадний спів) Джазовий стандарт; Старовинна арія, або класичний романс; Естрадний твір українського композитора; Естрадний твір західноєвропейського композ; Номер з мюзиклу; Укр. нар. пісня а capella.	50
Загальна система оцінювання курсу		<p>Загальна система оцінювання курсу є уніфікованою та здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» та Порядку організації та проведення оцінювання успішності студентів.</p> <p>Оцінювання курсу здійснюється з урахуванням усіх видів навчальної роботи за стобальною шкалою і переводиться у національну шкалу та шкалу ЄКТС.</p> <p>Поточний контроль та оцінювання проводиться викладачами на безпосередньо на індивідуальних заняттях усіх видів.</p>	

Періодичний та семестровий контроль (академконцерти та залік/іспит) проводиться з метою визначення успішності розвитку магістрів та засвоєння ними навчальної програми на певному етапі навчання.

Критерії оцінювання: «ВІДМІННО» (90 – 100 балів) виставляється бакалавру, що показав: високий рівень сформованості умінь у сфері вокального виконавства, здатність до самостійної інтерпретації музичних явищ, володіння специфічними прийомами підсилення емоційного впливу на слухачку аудиторію, високорозвиненими артистичними вміннями.

Вокальному виконавству студента притаманні: вільне володіння усіма прийомами голосоутворення, голосоведення, широка темпова, динамічна та штрихова палітра, сформовані навички роботи над музичним та текстовим матеріалом, володіння специфічними прийомами підсилення емоційного впливу на слухачку аудиторію, високорозвиненими артистичними вміннями, а також наявність авторського підходу до реалізації вокально-виконавських завдань.

«ДОБРЕ» (70 – 89 балів) виставляється бакалавру який виявляє сформовані навички вокального виконавства, однак трапляються поодинокі недоліки у виконанні вокальної музики, розкритті художньо-образного змісту пісенного репертуару.

В цілому студент демонструє високий рівень вокального виконавства, однак відсутнім є застосування елементів авторської інтерпретації музичного матеріалу.

«ЗАДОВІЛЬНО» (50 – 69 балів) виставляється бакалавру який презентує достатній рівень сформованості вокально-виконавських умінь, однак має слабо сформоване художнє мислення, що відображається на якості вокального виконавства, не усвідомлює шляхів подолання вокальних труднощів, допускає неточності у презентації нотного тексту вокальних творів.

В цілому студент володіє навичками

йуміннями, які дають змогу вокальновиконати нотний матеріал, однак засвідчує обмеженість практичнихумінь у сфері голосоутворення, дихання, динамічного прочитаннянотного тексту.

«НЕЗАДОВІЛЬНО» (1 – 49 балів) виставляється бакалавру який здатний співати вокальні твори на репродуктивному рівні, але не розуміє художньо-образної сфери музичного матеріалу; студент виявляє часткове знання нотного матеріалу вокальних творів, презентує недостатньо сформовані вокально-виконавські уміння й навички.

Шкала оцінювання успішності

університетська		національна	шкала ЄКТС
90-100	5	відмінно	A
80-89	4	добре	B
70-79			C
60-69	3	задовільно	D
50-59			E
26-49	2	незадовільно	FX
1-25			F

7. Політика курсу

Заняття дисципліни «Фах та концертно-камерний спів» базуються на основі послідовно розробленої програми навчання. Проводиться комплексна підготовка висококваліфікованих фахівців, співаків для камерно-концертної діяльності, а також викладачів сольного співу. У єдиному процесі професійного навчання, музичної освіти та естетичного виховання формується всебічно розвинена художня особистість. Основна дидактична мета: систематизація й узагальнення знань та вмінь, накопичених у класі сольного співу; формування на їх основі професійних виконавських навичок, переконань, світогляду; розвиток пізнавальних і фахових зацікавлень у самостійній виконавській діяльності. Студенти повинні отримувати систематичні уроки з фаху та уроки-репетиції з концертмейстером, а також виконувати самостійні завдання під контролем викладача. Останнє є особливо важливим для формування в них навичок і вмінь для подальшої самостійної роботи над удосконаленням свого професійного рівня. У ході навчання з фаху студент-вокаліст академічної чи естрадної спеціалізації формується як музикант широкого спектру можливостей, глибоко розуміючий мистецтво, обізнаний з різними формами й жанрами вокальної музики, свідомий громадянської місії патріота своєї країни. Високохудожній репертуар добирається з кращих, перевірених часом і апробованих зразків старовинної, класичної та народної музики. Твори сучасних авторів слід вводити на старших курсах та за принципом наявності зручностей у їх виконанні. У роботі слід поєднувати навчальний і виховний процеси, дотримуватися послідовності ускладнення завдань, поступовості та нероздільності технічного й художнього розвитку.

Спеціальність «Сольний спів», завдяки предмету «Фах» («Фах та концертно-камерний спів») на перших двох курсах бакалаврату передбачає випробувальний термін, під час якого визначається доцільність подальших вокальних занять та можливість отримання вищої музичної освіти. Протягом цього періоду студенти повинні

продемонструвати динаміку розвитку голосу й згладження регістрів його звучання, опанувати основами кантиленного співу на опорі, вірної співацької позиції, точного інтонування та набути вокально-технічних навичок, необхідних для виконання вправ, вокалізів та художніх творів згідно програмних вимог. Перехідний іспит на III-й курс є конкурсним із правом відрахування безперспективних студентів. На цей момент студент мусить продемонструвати добре вироблений центральний відрізок діапазону та перспективу його розвитку; мати сфокусований, інтонаційно чистий, опертий на дихання звук; володіти основними видами вокалізації, близькозвучним словом, емоційністю, розумінням форми і художнього змісту творів. Велике значення має правильний підбір художньо-вокального репертуару, що сприяв би найкращому розкриттю індивідуальних здібностей студента.

По закінченні II-го курсу визначається фахове спрямування студентів як виконавців академічної чи естрадної спеціалізації.

8. Рекомендована література

1. Антонюк В.Г. Постановка голосу: навчальний посібник для студентів вищих муз. навч. закладів./ - К.: Українська ідея, 2000. – 68 с.;
2. Базиликот Б.О. Орфоепія в співі: навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів./ Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2001.- 126 с.;
3. Бандрівська О. К. Науково-методичні праці /статті, рецензії/.- Наукові збірки.- В. 6.- ЛДМА. Львів, 2002.- 148 с;
4. Бернд Вайкль. Пение и прочем умения. – М.: «Аграф», 2002.-224 с;
5. Вербов А.М. Техника постановки голосу./ М.: Музгиз, 1961.- 52 с.;
6. Вишневська С. В. Основні принципи формування навичок вокально-ансамблевого виконавства : методичні рекомендації до дисципліни “Вокальний ансамбль” для студентів вищих музичних навчальних закладів III-IV рівнів акредитації напряму підготовки “Музичне мистецтво”. – Івано-Франківськ: «ПП-арт», 2014. – 54 с.
7. Вишневська С. В. Основні дикційно-артикуляційні проблеми у вокальному виконавстві : методичні рекомендації до дисципліни “Сольний спів” для студентів вищих музичних навчальних закладів III-IV рівнів акредитації напряму підготовки “Музичне мистецтво”. – Коломия: Вік, 2015. – 36 с.
8. Вишневська С. В. Формування вокально-виконавського стилю різнофахових спеціалістів : методичні рекомендації по постановці голосу для студентів I-V курсів музичного факультету. – м. Івано-Франківськ, видавництво «Плай» Прикарпатського університету ім. Василя Стефаника, 2012. – 55 с.
9. Вілінська І.Н. Вокалізи для середнього голосу з фортепіано./Держ.вид-во образ-го м-ва і муз. л-ри УРСР, 1961.- 75 с.;
10. Вокализы итальянских композиторов и учителей пения XVIII-XVIII веков для среднего голоса и фортепиано./- С-ПБ: Композитор, 2006. – 32 с.;
11. Вопросы вокальной педагогики. Сб. статей. Вып. 7 / Сост. А. Яковлева.- М. Музыка, 1984.- 214 с;
12. Вопросы вокальной педагогики. Сб. статей. Вып. 5 / Сост. Л. Б. Дмитриева.- М. Музыка, 1976.-261 с;
13. Вопросы вокальной педагогики. Сб. статей. Вып. 6 / Сост. Л. Б. Дмитриев.- Л. Музыка, 1982.- 184 с;
14. Воронін О. 30 вокалізів на основі народних пісень / - К.: Муз. Україна, 1991;
15. Гнидь Б. П.. Історія вокального мистецтва / Б. П. Гнидь - К., НМАУ, 1997.- 320 с;
16. Голос людини і вокальна робота з ним: навч. видання/ Стасько Г., Шуляр О. та ін.- Ів-Франківськ, 2010.- 336 с.;
17. Голубев П.В. Поради молодим педагогам-вокалістам./К.: Муз. Україна, 1983. – 62 с.;

18. Гонтаренко Н.Б. Сольное пение: секреты вокального мастерства./Метод. пособие – Ростов-на-Дону: Феникс, 2006.-155 с.;
19. Дмитриев Л.Б. Основы вокальной методики: учебное пособие./ М: Музыка,2000.- 368 с.;
20. Євтушенко Д.Г. Роздуми про голос: нотатки педагога-вокаліста./К.: Муз. Україна, 1979. – 91 с.;
21. Євтушенко Д.Г., Михайлов-Сидоров М.І. Питання вокальної педагогіки./ К. Мистецтво, 1963. – 339 с.;
22. Єгоричева М.І. Вправи для розвитку вокальної техніки:навч.посібник./ К.:Музична Україна, 1977. – 112 с.
23. Зейдлер Г. Человеческий голос как музыкальный инструмент. Вокализы в тональностях для высоких голосов./ - М., 1998. – 49 с.;
24. Исаева И.О. Эстрадное пение. Экспресс-курс развития вокальных способностей. - М.: АСТ: Астрель, 2008.- 319 с.;
25. Кравченко А. Секреты бельканто.- Симферополь, 1993.- 126 с;
26. Люш В.Д. Развитие и сохранение певческого голоса./- К.: Муз.Укр, 1988;
27. Менабени А.Г. Методика обучения сольному пению: учебное пособие/М.:Просвещение, 1987. -96 с.;
28. Микиша М. Практичні основи вокального мистецтва./К.: Муз.Укр.,1985;
29. Морозов В. П.. Искусство резонансного пения. Основы резонансной теории и техники. ИП РАН, МГК им. П.Чайковского, Центр «Искусство и наука./ В. П. Морозов. М.,2002.- 496 с;
30. Назаренко И.К. Искусство пения./ М.:Музыка, 1968.- 382 с.;
31. Огороднов Д.Е. Музыкально-певческое воспитание детей в общеобразовательной школе: метод.пособие./-К.: Муз.Украина, 1989. – 165 с.;
32. Стасько Г.Психотехніка співу у вокальній педагогіці./Ів-Франківськ, ПНУ ім. В.Стефаника, 2011. – 174 с.;
33. Стулова Г.П. Хоровой класс./ -М.: Просвещение, 1988. – 102 с.;
34. Шабутін С.,Хміль С.,Шабутіна І. Зцілення музикою./Афіни-Тернопіль. Підручники і посібники, 2006. – 192 с.;
35. Шуляр О. Д. Історія вокального мистецтва. Монографія: I ч./ О.Д.Шуляр.-Івано-Франківськ.- Видав. «Плай» ПНУ ім.В. Стефаника, 2010.- 352 с;
36. Шуляр О. Д. Історія вокального мистецтва: Монографія.-Ч.ІІ /О.Д.Шуляр. - ІваноФранківськ: Видав. «Плай» ПНУ ім.В. Стефаника, 2010.- 360 с.
37. Юцевич Ю.Є. Теорія і методика розвитку співацького голосу: навч.- метод. посібник./ К.: ІЗМН, 1998. – 159 с.;